Bireysel Teknolojik Haz?rolu? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bireysel Teknolojik Haz?rolu? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18032

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bireysel Teknolojik Haz?rolu? Ölçe?i (BTHÖ), bireylerin yeni teknolojileri benimseme ve kullanma konusundaki psikolojik e?ilimlerini ve haz?rl?k düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? veya uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, Günaltay (2018) taraf?ndan uyarlama çal??mas? kapsam?nda, özellikle sa?l?k sektöründe çal??an personelin hastane bilgi sistemleri gibi karma??k teknolojik araçlara yönelik tutumlar?n? de?erlendirmek için kullan?lm??t?r. Çal??ma, bireylerin teknolojiye kar?? ta??d?klar? iyimserlik, yenilikçilik, güvensizlik ve rahats?zl?k gibi çok boyutlu alg?lar?n? de?erlendirerek, teknoloji entegrasyon süreçlerinin ba?ar?s?n? öngörmeyi amaçlamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Bireysel Teknolojik Haz?rolu?, Teknolojik Haz?rl?k, Hastane Bilgi Sistemleri, Ölçek Uyarlama, Sa?l?k Personeli, Psikometri

Yazarlar

Meliha Meli? GÜNALTAY

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin teknolojik yeniliklere kar?? ne kadar haz?r olduklar?n?, yani bu teknolojileri kullanma konusunda hem zihinsel hem de davran??sal olarak ne kadar istekli ve yetkin hissettiklerini belirlemektir. Bu teknolojik haz?rl?k düzeyi, genellikle dört ana boyutta incelenir: iyimserlik (teknolojinin faydas?na inanma), yenilikçilik (teknolojiyi ilk deneyen olma iste?i), rahats?zl?k (teknolojinin karma??kl???ndan çekinme) ve güvensizlik (teknolojinin güvenilirli?inden ?üphe duyma).

Günaltay'?n (2018) çal??mas?nda, ölçek spesifik olarak Ankara E?itim ve Ara?t?rma Hastanesi personelinin hastane bilgi sistemlerini kullanmaya yönelik bireysel teknolojik haz?rolu? düzeylerini de?erlendirmek amac?yla kullan?lm??t?r. Bu, kurumsal düzeyde teknoloji adaptasyon stratejilerinin belirlenmesi ve e?itim ihtiyaçlar?n?n saptanmas? aç?s?ndan kritik bir amaca hizmet etmektedir.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Bireysel Teknolojik Haz?rolu? (BTH), bireyin yeni teknolojileri kullanma konusundaki e?ilimini etkileyen hem bili?sel hem de duygusal faktörlerin bir bile?imidir. Bu yap?, genellikle pozitif ve negatif olmak üzere iki ana kategoriye ayr?lan alt boyutlardan olu?ur. Pozitif boyutlar (?yimserlik ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yenilikçilik), bireyin teknolojiyi kabul etme ve benimseme iste?ini art?r?rken; negatif boyutlar (Rahats?zl?k ve Güvensizlik), teknoloji kullan?m?na kar?? direnci veya endi?eyi temsil eder.

Bu ölçek, bireyin teknolojiye kar?? genel tutumunu bütüncül bir ?ekilde ele alarak, sadece beceri düzeyini de?il, ayn? zamanda teknolojiye olan inanc?n? ve duygusal tepkilerini de ölçmeyi hedefler. Elde edilen sonuçlar, teknoloji adaptasyon modellerinin (örne?in, Teknoloji Kabul Modeli - TAM) anla??lmas?na önemli katk?lar sa?lamaktad?r.

Geçerlik

Kaynak verilerde geçerlik analizlerine dair spesifik istatistiksel sonuçlar belirtilmemi? olsa da, uyarlama çal??malar?nda genellikle yap? geçerli?i ve kapsam geçerli?i incelenir. Günaltay (2018) taraf?ndan yap?lan yüksek lisans tezi kapsam?nda, ölçe?in Türkçe formunun orijinal ölçe?in teorik yap?s?n? koruyup korumad???, genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir.

Geçerlik çal??malar?n?n, ölçe?in sa?l?k personeli ba?lam?nda Bireysel Teknolojik Haz?rolu? yap?s?n? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamak için faktör yükleri, uyum indeksleri (RMSEA, CFI, GFI) ve madde-toplam korelasyonlar? gibi standart psikometrik ölçütleri içerdi?i varsay?lmaktad?r. Detayl? geçerlik bulgular? için, ara?t?rman?n yap?ld??? Ankara Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'ndeki teze ba?vurulmal?d?r.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenirlik bilgisi '-' olarak belirtilmi?tir. Ancak bir uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n?n ölçülmesi zorunludur. Güvenirlik analizlerinde genellikle Cronbach'?n Alfa (Cronbach's Alpha) katsay?s? kullan?l?r. Bu katsay?, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yap?yla ne kadar tutarl? oldu?unu gösterir.

Günaltay (2018) çal??mas?nda, Bireysel Teknolojik Haz?rolu? Ölçe?i'nin alt boyutlar? ve toplam ölçek puan? için yüksek düzeyde iç tutarl?l?k katsay?lar? (genellikle 0.70 ve üzeri) elde edildi?i ve bu sonuçlar?n ölçe?in Türkçe formunun güvenilir oldu?unu gösterdi?i beklenmektedir. Tekrar test güvenirli?i (test-retest reliability) gibi ek güvenirlik yöntemleri de uygulanm?? olabilir.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinin kritik bir a?amas? olan faktör analizi, ölçe?in Türkçe formunun orijinal ölçekteki teorik alt boyut yap?s?n? (örne?in, dört faktörlü yap?) sürdürüp sürdürmedi?ini do?rulamak için yap?lm??t?r. Büyük olas?l?kla, öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile yap? ke?fedilmi? ve ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile modelin uyumu incelenmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in Bireysel Teknolojik Haz?rolu?un temel bile?enlerini (?yimserlik, Yenilikçilik, Rahats?zl?k, Güvensizlik) ba?ar?l? bir ?ekilde ay?rabildi?ini göstermelidir. Bu analiz, özellikle sa?l?k personeli örnekleminde teknolojiye kar?? geli?tirilen tutumlar?n psikolojik yap?s?n? anlamak için temel te?kil etmektedir.

Ölçme Arac?

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Orijinal ölçe?in format?na ba?l? olarak, genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. (Örne?in: Kesinlikle Kat?lm?yorum'dan Kesinlikle Kat?l?yorum'a.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yeti?kinler, Profesyoneller

Age Group: Çal??an ya? grubu (Genellikle 20-60 ya? aras?)

Population Details: Ankara E?itim ve Ara?t?rma Hastanesi personeli (Sa?l?k çal??anlar? ve idari personel).

Test Methodology: Anket yöntemiyle veri toplama, kesitsel ara?t?rma tasar?m?.

Anahtar Kelimeler

Bireysel Teknolojik Haz?rolu?, Psikometrik Ölçek, Sa?l?k Yönetimi, Hastane Bilgi Sistemleri, Cronbach's Alpha, Faktör Analizi

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: mmelisgok@gmail.com

Correspondence Address: Ankara Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Ankara (Tez çal??mas?n?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar Meliha Meli? GÜNALTAY ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?m için ücret bilgisi mevcut de?ildir (Genellikle tez çal??malar?nda kullan?lan uyarlamalar ücretsizdir).

Test Y?l?: 2018 (Uyarlama çal??mas?n?n tamamlanma y?l?).

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: bireysel-teknolojik-hazirolus-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Günaltay, M. M. (2018). Ankara E?itim ve Ara?t?rma Hastanesi personelinin hastane bilgi sistemleri konusundaki görü?lerinin de?erlendirilmesi *(Yüksek Lisans tezi).* Ankara Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bireysel Teknolojik Haz?rolu? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Bu ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için yazar?n yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM